

Ειδική Έκδοση - Αφιέρωμα

Επιστημονική Επιμέλεια – Εισαγωγή Μιχάλης Μπούργος

Καινοτομία, Αειφορία και Τοπική Ανάπτυξη

A. Η Καινοτομία στο επίκεντρο της Διοικητικής Διαλεκτικής

Αγγελίδης Μηνάς
Αθανασοπούλου Μαρία
Αρβανιτίδης Πασχάλης
Παπαγιαννίτσης Γεώργιος
Δεσλή Αθηνά-Ζωή
Βούλβουλη Αιμιλία
Βαρλαμίτης Κωνσταντίνος
Τσολακίδης Βασίλειος
Γαβριηλίδης Γκάμπυ
Διμέλλη Δέσποινα
Καλλιώρας Δημήτρης
Αδαμάκου Μαρία
Νιαβής Σπύρος
Πετράκος Γιώργος

Κατσικαβέλη Καλλιόπη
Κωστόπουλος Τρύφωνας
Λάππα Καλλιόπη
Μαδούρου Ελένη
Σπανογιάννης Σπύρος
Μαυροειδής Βασίλειος
Μπούργος Μιχάλης
Παχής Τρύφωνας
Σακελλαρίου Ευάγγελος
Σεντελής Αθανάσιος
Ταρναράς Ηλίας
Τζάμου Χριστιάνα
Τσιμιτάκης Ματθαίος
Τσολακίδης Βασίλειος

Γ. Καινοτόμες δυναμικές στον Πολιτισμό, στην Κοινωνία και στην Επικοινωνία

Βοργιαζίδης Κωνσταντίνος
Γιακουβάκη Ζωγραφιά
Μπούργος Μιχάλης
Καλαϊτζίδης Κώστας
Καραμπατζός Αναστάσιος
Καρανικόλας Νικόλας
Αναγνώστου Ειρήνη
Μπάιτσης Τάκης

Μπαρτζώκας Αναστάσιος
Πλατσούκας Χριστόδουλος
Τεληγιαννίδης Θεόφιλος
Τόλκας Άγγελος
Τσαβδαρίδης Λάζαρος
Φαρμάκη Φωτεινή
Χατζηαθανασίου Τηλέμαχος

Πατούλης Γεώργιος
Βοσκόπουλος Χρήστος
Ευθυμίου Ανδρέας
Ζαΐμης Φωκίων
Κορκολής Παναγιώτης
Λεβετσοβίτης Νίκος

Μπουρνούς Ευάγγελος
Μπράχος Γιάννης
Παπαδάκης Νίκος
Σακοράφα Σοφία
Σταθόπουλος Γιάννης
Τόλιος Γιάννης

B. Καινοτομία και Αειφορία στο επίκεντρο της Έρευνας

Ανδριτσάκης Πλάτων
Γιακουβάκη Ζωγραφιά
Γιοβανόπουλος Χρήστος
Θωμοπούλου Βασιλική
Λιώνης Δέδες
Μαυρογόνατος Θωμάς
Παναγιωτάκης Μιχάλης

Πλιάκος Κώστας
Σακελλαρίδης Βασίλης
Σκουρολιάκος Πάνος
Στέκι της Αναξαγόρα
Συμεωνίδου Χάρης
Φουντούλης Χρυσόστομος
Χάρη Χαρίκλεια

Δ. Περιφερειακή Ανάπτυξη: Ο Νομός Ημαθίας

Διατίθεται στον ιστότοπο: www.diplous-autodioikisi.gr

Παραπομπή: Καλλιώρας Δημήτρης, Αδαμάκου Μαρία, Νιαβής Σπύρος, Πετράκος Γιώργος (2022): Έρευνα, Καινοτομία και Τοπική Ανάπτυξη: Η Περίπτωση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

ηλεκτρονικό περιοδικό «πρΟΤΑση», 7 (41), σελ. 505- 511

Copyright του Συγγραφέα

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International License.

ISSN: 2459- 4172

Έρευνα, Καινοτομία και Τοπική Ανάπτυξη: Η Περίπτωση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Καλλιώρας Δημήτρης

Αν. Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης,
Εργαστήριο Αναπτυξιακής Πολιτικής

Αδαμάκου Μαρία

Υπ. Διδάκτορας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης,
Εργαστήριο Αναπτυξιακής Πολιτικής

Νιαβής Σπύρος

Επ. Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης,
Εργαστήριο Αναπτυξιακής Πολιτικής

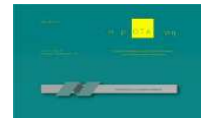
Πετράκος Γιώργος

Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης,
Εργαστήριο Αναπτυξιακής Πολιτικής

Περίληψη

Η περιφερειακή πολιτική καλείται, επί της αρχής, να θεραπεύσει τη (σωρευτικά) χωρική ασυμμετρία η οποία διέπει την αναπτυξιακή διαδικασία. Στην κατεύθυνση αυτή – και στο πλαίσιο της οικονομίας της γνώσης – ο ρόλος των

Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ) ως καταλύτες της περιφερειακής ανάπτυξης – μέσω της διασύνδεσης της «παραγόμενης» έρευνας και καινοτομίας με τις περιφερειακές ανάγκες και ιδιαιτερότητες – εμφανίζεται διαρκώς αναβαθμισμένος. Το άρθρο παρουσιάζει,

συνοπτικά και περιεκτικά, τα αποτελέσματα έρευνας η οποία διεξήχθη για την περίπτωση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και τη διασύνδεσή του με την Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Abstract

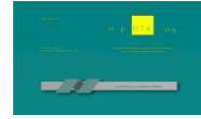
Regional policy is called upon, in principle, to remedy the (cumulative) spatial asymmetry that governs the development process. In this direction - and in the context of the knowledge economy - the role of Higher Education Institutions (HEIs) as catalysts of regional development - through the interconnection of "produced" research and innovation with regional needs and specificities - appears to be constantly upgraded. The article presents, succinctly and comprehensively, the results of a research conducted on the case of the University of Thessaly and its connection with the Region of Thessaly.

Εισαγωγή

Η περιφερειακή πολιτική, οριζόμενη ως «το σύνολο των παρεμβάσεων που επιδιώκουν την ενίσχυση της ποιότητας και της επάρκειας των παραγωγικών και

κοινωνικών υποδομών, του κεφαλαίου και των ανθρώπινων πόρων αλλά και των δομών και μηχανισμών διοίκησης περιοχών με αναπτυξιακή υστέρηση ώστε να βελτιωθούν οι παραγωγικές τους εξειδικεύσεις και να ενισχυθούν ή να διευρυνθούν τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα» (Πετράκος 2005:100), καλείται, επί της αρχής, να θεραπεύσει τη (σωρευτικά) χωρική ασυμμετρία η οποία διέπει την αναπτυξιακή διαδικασία (Αρτελάρης και Καλλιώρας 2018). Στην κατεύθυνση αυτή – και στο πλαίσιο της οικονομίας της γνώσης – ο ρόλος των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ) ως καταλύτες της περιφερειακής ανάπτυξης – μέσω της διασύνδεσης της «παραγόμενης» έρευνας και καινοτομίας με τις περιφερειακές ανάγκες και ιδιαιτερότητες – εμφανίζεται διαρκώς αναβαθμισμένος (Youtie και Shapira 2008, Uyarra 2010, Trippl κ.ά 2015, *inter alia*).

Το άρθρο παρουσιάζει, συνοπτικά και περιεκτικά, τα αποτελέσματα έρευνας η οποία διεξήχθη για την περίπτωση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και τη διασύνδεσή του με την

Περιφέρεια Θεσσαλίας (Αδαμάκου κ.ά.
2021α και 2021β).

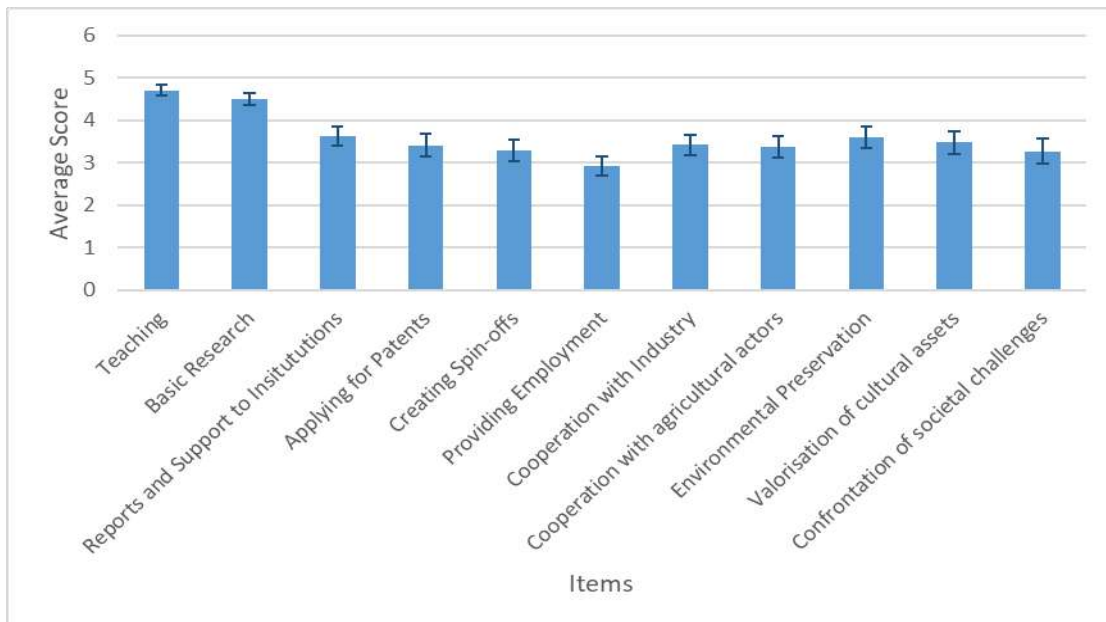
Διασύνδεση Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και Περιφέρειας Θεσσαλίας

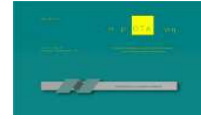
Η περίπτωση της διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με την Περιφέρεια Θεσσαλίας μελετήθηκε ενδελεχώς με τη χρήση ερωτηματολογίων τα οποία επιδόθηκαν σε εκπροσώπους του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, των επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας καθώς και της ευρύτερης κοινωνίας των πολιτών της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Τα ερωτηματολόγια

εμπριείχαν ερωτήσεις αναφορικά με τον ευρύτερο ρόλο του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, την ευρύτερη συνεισφορά του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και τη διασύνδεση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με την Περιφέρεια Θεσσαλίας. Συνελέχθησαν 55 ερωτηματολόγια, πλήρως απαντημένα.

Αναφορικά με τον ευρύτερο ρόλο του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, οι ερωτώμενοι / ερωτώμενες προτάσσουν την παροχή διδακτικού έργου, τη διεξαγωγή βασικής έρευνας και την υποστήριξη των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας (Διάγραμμα 1).

Διάγραμμα 1: Ο ευρύτερος ρόλος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

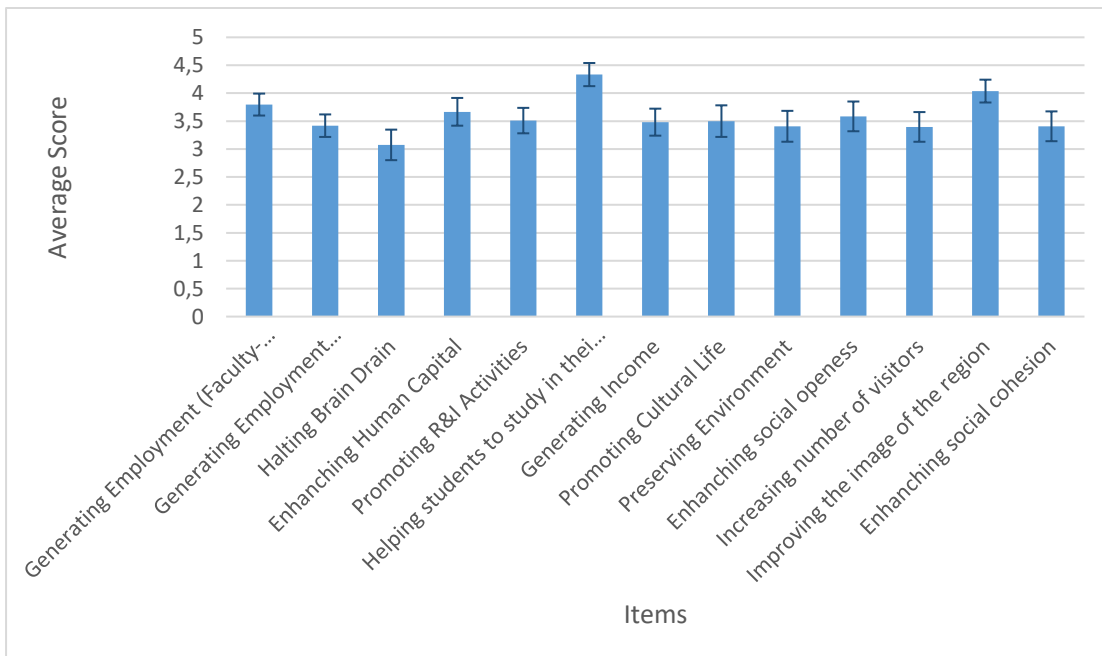

Πηγή: Adamakou κ.ά. (2021α και 2021β)

Αναφορικά με την ευρύτερη συνεισφορά του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, οι ερωτώμενοι / ερωτώμενες προτάσσουν τη δυνατότητα των φοιτητών / φοιτητριών να

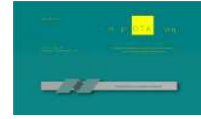
σπουδάσουν στον τόπο κατοικίας τους, την αναβάθμιση της «εικόνας» της Περιφέρειας Θεσσαλίας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας (κυρίως εντός του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας) (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2: Η ευρύτερη συνεισφορά του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

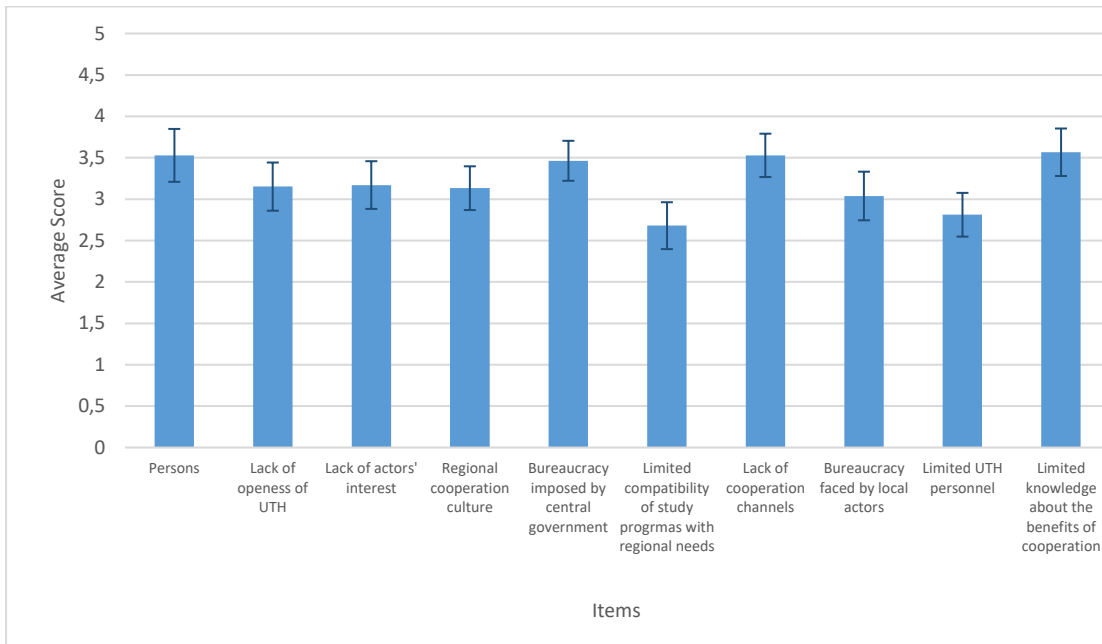

Πηγή: Adamakou κ.ά. (2021α και 2021β)

Αναφορικά με τη διασύνδεση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με την Περιφέρεια Θεσσαλίας, οι ερωτώμενοι / ερωτώμενες προτάσσουν την περιορισμένη γνώση αναφορικά με τα δυνητικά οφέλη της διασύνδεσης, την έλλειψη δικτύων συνεργασίας, και την έλλειψη επιτελικών στελεχών για την προώθηση της διασύνδεσης (Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 3: Η διασύνδεση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με την Περιφέρεια Θεσσαλίας

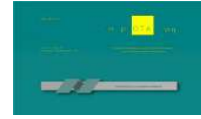
Πηγή: Adamakou κ.ά. (2021α και 2021β)

Οι απαντήσεις από μέρους των ερωτώμενων καταδεικνύουν και αναδεικνύουν αφενός τις δυνατότητες του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας να διαδραματίσει κομβικό ρόλο στην ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής της Περιφέρειας Θεσσαλίας και αφετέρου την αναγκαιότητα ενδυνάμωσης της

διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με την Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Συμπεράσματα

Σε μια εποχή κατά την οποία η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει αντιξοότητες και σημαντικούς κινδύνους ως απότοκο της οικονομικής κρίσης, και σε συνδυασμό με την ταχέως μεταβαλλόμενη παγκόσμια

οικονομία, ευλόγως το ενδιαφέρον στρέφεται στα ΑΕΙ. Το ολοένα και πιο δημοφιλές φαινόμενο της «περιφερειοποίησης της οικονομίας», σε συνδυασμό με την εμφάνιση θεωριών οι οποίες υποστηρίζουν ότι η δημιουργία γνώσης και η καινοτομία αποτελούν ολοένα και πιο σημαντικές πηγές οικονομικής διαφοροποίησης, αναδεικνύει την αναγκαιότητα ευθυγράμμισης των επιδιώξεων και της αποστολής των ΑΕΙ με τις περιφερειακές ανάγκες και ιδιαιτερότητες. Η περίπτωση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας είναι ενδεικτική της ανάγκης διαμόρφωσης στοχευμένης στρατηγικής ανάπτυξης από μέρους των ΑΕΙ, στην κατεύθυνση της κεφαλαιοποίησης των επιτευγμάτων τους, των υφιστάμενων δυνατοτήτων και ευκαιριών, σε διεθνές, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, και, εν τέλει, της διασύνδεσής τους με τις οικείες περιφερειακές οικονομίες και κοινωνίες.

Αναφορές

Αρτελάρης Π. και Καλλιώρας Δ. (2018), Το πλαίσιο άσκησης και η αποτελεσματικότητα της περιφερειακής πολιτικής στην

Ευρωπαϊκή Ένωση υπό συνθήκες οικονομικής κρίσης, *Γεωγραφίες*, 32: 99-109.

Πετράκος Γ. (2005), Περιφερειακές ανισότητες και περιφερειακή πολιτική στην Ελλάδα στο Κοκκώσης Χ. και Ψυχάρης Γ. (επιμ.), *Περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα: Τάσεις και προοπτικές*, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας 89-110.

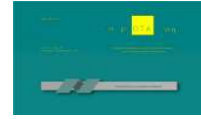
Πετράκος Γ. και Ψυχάρης Γ. (2016) (επιμ.), *Περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα*, Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Adamakou M., Niavis S., Kallioras D. και Petrakos G. (2021α), Understanding the regional engagement of universities from a stakeholders' perspective: The case of the University of Thessaly, Greece, *Sustainability*, 13(19): 10565.

Adamakou M., Niavis S., Kallioras D. και Petrakos G. (2021β), The regional engagement of universities under a stakeholders' analysis approach: An empirical

Καλλιώρας Δημήτρης, Αδαμάκου Μαρία, Νιαβής Σπύρος,
Πετράκος Γιώργος

Έρευνα, Καινοτομία και Τοπική Ανάπτυξη: Η Περίπτωση του
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

framework, *Bulletin of Social
Sciences*, 19(74): 4-32.

Trippel, M., Sinozic, T. και Lawton Smith H.
(2015), The role of universities in
regional development:
Conceptual models and policy
institutions in the UK, Sweden
and Austria, *European Planning
Studies*, 23(9): 1722–1740.

Uyarra E. (2010), Conceptualizing the
regional roles of universities,
implications and contradictions,
European Planning Studies, 18(8):
1227–1246.

Youtie J. και Shapira P. (2008), Building an
innovation hub: A case study of
the transformation of university
roles in regional technological
and economic development,
Research Policy, 37(8): 1188–
1204.